

Република Србија
МИНИСТАРСТВО РАДА
И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ
Број:011-00-00859/2008-07
Датум:14.11.2008. године
Београд

Асоцијација за алтернативно породично старање о деци
ФАМИЛИА

11000 БЕОГРАД
Гундулићев венац 38/17

Поводом вашег дописа, у којем постављате питање да ли хранитељи по основу уплате доприноса за пензијско и инвалидско осигурање могу да остваре право на пензију, под којим условима и како се тај допринос рачуна у односу на дужину стажа, дајемо следеће мишљење:

Према члану 42. ст. 1, 2, 3, 9 и 10. Закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана ("Службени гласник РС" број 84/04), утврђено је да међусобни односи установе која врши смештај и породице у којој се смешта корисник социјалне заштите уређују се писменим уговором, а на основу решења о смештају, при чему хранитељ има право на накнаду за издржавање корисника и накнаду за рад које се исплаћују из средстава намењених за остваривање права из социјалне заштите. Накнада за рад хранитеља по кориснику не може бити мања од 20% од просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици, с тим да укупна накнада за рад хранитеља за више корисника не може бити већа од просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици. Средства за рад хранитеља, остварена по уговору, са припадајућим законским обавезама (доприноси за пензијско и инвалидско осигурање) обезбеђују се у буџету Републике.

Чланом 12. став 1. тачка 3) Законом о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05 и 63/06), утврђено је да су осигураници самосталних делатности, између осталог и лица која обављају послове по основу уговора о делу односно послове по основу ауторског уговора, као и послове по основу других уговора, код којих за извршен посао остварују накнаду а нису осигурани по другом основу. Неспорно је да ова лица, која хранитељски посао обављају на основу уговора и за исти остварују накнаду, имају својство осигураника у складу са законом о пензијском и инвалидском осигурању.

Сагласно одредбама Закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана, уплата доприноса за пензијско и инвалидско осигурање врши се искључиво на износ накнаде за рад хранитеља, а не и на износ накнаде за издржавање корисника.

Одредбама члана 19. поменутог Закона о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено је да осигураник стиче право на старосну пензију:

- кад наврши 65 (мушкарац), односно 60 (жена) година живота и најмање 15 година стажа осигурања;
- кад наврши 40 (мушкарац), односно 35 (жена) година стажа осигурања и најмање 53 године живота ; и
- кад наврши 45 година стажа осигурања.

Напомињемо да одредбом члана 69. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", број 85/05), право на старосну пензију осигураник стиче кад наврши у 2008. години-63 године и шест месеци живота (мушкарац), односно 58 година и шест месеци живота (жена) и најмање 19 година пензијског стажа, у 2009. години-64 године живота (мушкарац), односно 59 година живота (жена) и најмање 18 година пензијског стажа и у 2010. години-64 године и шест месеци живота (мушкарац), односно 59 година и шест месеци живота (жена) и најмање 17 година пензијског стажа.

Ови услови су кумулативни, што значи да осигураник мора да има и прописане године стажа и навршене године живота да би остварио право на старосну пензију.

Према члану 46. овог закона, у стаж осигурања рачуна се време које је осигураник провео на раду по основу кога је био обавезно осигуран и за које је уплаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом члана 50. наведеног закона, у стаж осигурања рачуна се време за које је осигураник из члана 12. став 1. тачка 3) овог закона, остварио уговорену накнаду за коју је плаћен допринос. Стаж осигурања сразмерно се утврђује на тај начин што се износ уговорене накнаде на коју се плаћа порез у складу са законом којим се уређује порез на доходак грађана дели са најнижом основицом за плаћање доприноса која важи у моменту уплате доприноса, у складу са законом. Стаж осигурања остварен по том основу у једној календарској години може износити највише 12 месеци.

Напомињемо да због специфичности обављања уговорених послова за осигуранике из члана 12. став 1. тачка 3) код којих време није битан елемент, већ износ уговорене накнаде, потребно би било да се ови осигураници у непосредном контакту са надлежним службама у Фонду обавесте о могућим начинима остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања.

Чланом 117. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано да се кориснику породичне пензије који стекне својство осигураника **обуштавља** исплата породичне пензије.

Како је неспорно да хранитељи имају својство осигураника у смислу Закона о пензијском и инвалидском осигурању, указујемо вам да се за време обављања хранитељског посла, хранитељима који су истовремено и корисници породичне пензије, **обуштавља** исплата исте, док обављају тај посао, тј. док имају својство осигураника. По престанку обављања хранитељског посла, односно престанка осигурања, овим лицима се поново успоставља исплата породичне пензије.

Када је у питању коришћење права на новчану накнаду за телесно оштећење указујемо да је чланом 37. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено да телесно оштећење постоји кад код осигураника настане губитак, битније оштећење или знатнија онеспособљеност појединих органа или делова тела, што отежава нормалну активност организма и изискује веће напоре у остваривању животних потреба, без обзира на то да ли проузрокује или не проузрокује инвалидност.

Осигураник и лице из члана 17. овог закона код кога телесно оштећење проузроковано повредом на раду или професионалном болешћу износи најмање 30%, стиче право на новчану накнаду.

У овом случају обављање хранитељског посла, односно стицање својства осигураника по том основу, није од утицаја на коришћење права на новчану накнаду за телесно оштећење.

ПОМОЋНИК МИНИСТРА

Зоран Милошевић

